

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.7.2023
C(2023) 4685 final

Geachte voorzitter,

De Commissie dankt de Eerste Kamer voor haar advies over het werkprogramma van de Commissie voor 2023 – “Een standvastige en eendrachtige Unie” (COM(2022) 548 final).

De Commissie heeft er terdege nota van genomen welke prioriteiten uit haar werkprogramma voor 2023 de Eerste Kamer als prioritair heeft aangemerkt. Uit de keuze voor deze initiatieven blijkt dat de Eerste Kamer net als de Commissie prioriteit geeft aan een groen, koolstofvrij en digitaal Europa, met onze eengemaakte markt als krachtig economisch fundament. De Commissie dankt de Eerste Kamer ook voor de informatie over de Kamercommissies die specifieke initiatieven zullen behandelen, en is ingenomen met de proactieve wijze waarop de Eerste Kamer zich buigt over de initiatieven in het werkprogramma.

De prioriteitenlijst van de Eerste Kamer bevat terecht de initiatieven die erop zijn gericht een gezonde, groene en welvarende toekomst te verwezenlijken op een voor onze planeet duurzame manier. Zo zal de EU-waterstofbank de ontwikkeling van een waterstofmarkt in de EU versnellen en bijdragen tot het koolstofvrij maken van ons energiesysteem. Andere initiatieven, zoals de bodemgezondheidswet, zijn van cruciaal belang om de menselijke gezondheid, het milieu en de voedselzekerheid de komende decennia te beschermen.

De eengemaakte markt – een van de grootste verworvenheden van de Europese integratie, die niet meer weg te denken is uit het dagelijks leven van de EU-burgers – bestaat inmiddels dertig jaar. De eengemaakte markt moet echter met zijn tijd meegaan en rekening houden met de veranderende geopolitieke realiteit, technologische ontwikkelingen, de groene en de digitale transitie en de noodzaak om het concurrentievermogen en de productiviteit van de EU op lange termijn te stimuleren. Om de eengemaakte markt in stand te houden en te verdiepen en het potentieel ervan ten volle te benutten, is een collectieve inspanning nodig die is gebaseerd op gedeelde verantwoordelijkheid op nationaal en EU-niveau. Daarom zal de Commissie zich zowel

*De heer Jan Anthonie Bruijn
Voorzitter van de Eerste Kamer
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG
Nederland*

richten op de handhaving van de bestaande regels voor de eengemaakte markt als op het wegnemen van belemmeringen op het niveau van de lidstaten.

Tot de initiatieven die een eerlijke eengemaakte markt waarborgen, behoren de herziening van het regelgevingskader voor passagiersrechten, die zal zorgen voor eerlijke mobiliteit voor iedereen, en de Europese gehandicaptenkaart, die de wederzijdse erkenning van de gehandicaptenstatus zal vergemakkelijken en zo het vrije verkeer van personen met een handicap in de EU zal bevorderen. Digitalisering kan een belangrijke faciliterende rol spelen bij grensoverschrijdende handel. Daarom heeft de Commissie op 29 maart een voorstel ingediend voor verdere uitbreiding en modernisering van het gebruik van digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht¹. Ter versterking van de consumentenrechten zal de Commissie nieuwe regels voor alternatieve geschillenbeslechting voorstellen om consumentengeschillen over geringe bedragen buiten de rechtbank te helpen oplossen, onder meer door middel van digitale instrumenten. Deze regels zullen ook gelden voor online aankopen.

De Eerste Kamer heeft in haar prioriteitenlijst verschillende initiatieven opgenomen die van cruciaal belang zijn voor een bloeiende Europese economie. De herziening van de verordening luchthavenslots zal leiden tot een efficiënter gebruik van de luchthavencapaciteit en tegelijkertijd de crisisbestendigheid vergroten, op basis van de lessen die zijn getrokken uit de COVID-19-pandemie. Het vernieuwde leermobiliteitskader zal in overeenstemming zijn met de groene en digitale transitie en moet ervoor zorgen dat mensen gemakkelijk kunnen overstappen tussen onderwijsstelsels in verschillende landen. Onze economieën zullen veel baat hebben bij het nieuwe vaardigheden- en talentenpakket, dat onder meer de erkenning van kwalificaties van onderdanen van derde landen zal vergemakkelijken. Ook heeft de sociale economie een aanzienlijk onbenut potentieel voor grensoverschrijdende activiteiten. Daarom zal de Commissie de lidstaten aanbevelen ondersteunende maatregelen te nemen en een gunstig klimaat voor de sector te creëren. Aangezien verenigingen een belangrijke rol spelen bij het leveren van goederen en diensten op tal van gebieden van de EU-economie en bijdragen aan de actieve betrokkenheid van burgers bij het maatschappelijk middenveld en de democratie, zal de Commissie een initiatief inzake grensoverschrijdende activiteiten van verenigingen voorstellen.

De Commissie heeft op 20 juni 2023 een tussentijdse evaluatie² en een voorstel³ voor een herziening van het meerjarig financieel kader 2021-2027 gepresenteerd. Sinds 2020 wordt de Unie geconfronteerd met een reeks ongekende en onverwachte uitdagingen. Met het meerjarig financieel kader 2021-2027 en NextGenerationEU werd daadkrachtig gereageerd op de COVID-19-pandemie en de illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne. De Commissie stelt een duurzame oplossing voor om Oekraïne tijdens de resterende periode van het huidige meerjarig financieel kader te ondersteunen. Daarnaast is de migratie sinds de pandemie toegenomen. Er zullen derhalve in het kader

¹ COM(2023) 177 final.

² COM(2023) 336 final.

³ COM(2023) 337 final.

van het nieuwe migratie- en asielpact extra middelen nodig zijn voor nieuwe maatregelen. Wegens crises en natuurrampen in de buurlanden van de EU en in ontwikkelingslanden is ook de behoefte aan noodhulp en humanitaire steun toegenomen. Tevens zijn aanzienlijke investeringen nodig om het concurrentievermogen op lange termijn te bevorderen. Daarom heeft de Commissie een nieuw platform strategische technologieën voor Europa⁴ (STEP) voorgesteld om de bestaande EU-instrumenten te versterken en als hefboom te gebruiken. Algemeen gesproken is de begroting wegens de sterke stijging van de inflatie en de rente sterk onder druk komen te staan, waardoor het voor het EU-bestuur moeilijker wordt om de juridische verplichtingen na te komen en de talrijke extra taken die aan de EU-instellingen zijn toegewezen, uit te voeren. De EU-begroting kon gebruik maken van de ingebouwde flexibiliteit en vergaande herprogrammering om een respons te bieden op de onverwachte noodsituaties. Daarbij zijn de middelen uit de EU-begroting echter vrijwel uitgeput: na slechts 2,5 jaar van de 7-jarige periode is 90 % van de EU-begroting en NextGenerationEU al vooraf toegewezen en is 75 % van de initiële niet-toegewezen marges voor de gehele periode reeds gebruikt of gereserveerd. De Commissie stelt daarom voor de meest essentiële financiering te verstrekken om te kunnen blijven voorzien in de dringende behoeften van de Unie. De Commissie verzoekt de Raad te zorgen voor een akkoord en de goedkeuring van het Europees Parlement hierover vóór het einde van dit jaar. Het is uiterst belangrijk dat de onderhandelingen voor het einde van het jaar worden afgerond.

Op 20 juni heeft de Commissie ook een aangepast pakket voor de volgende generatie eigen middelen⁵ voorgesteld, zoals zij tijdens de onderhandelingen over de langetermijnbegroting van de EU voor 2021-2027 had toegezegd. Het pakket bevat nieuwe, tijdelijke statistische eigen middelen gebaseerd op bedrijfswinsten. Naar aanleiding van het politieke akkoord over het “Fit for 55”-pakket, dat ervoor moet zorgen dat het EU-beleid bijdraagt aan de klimaatneutraliteit van ons continent, stelde de Commissie ook een aanpassing voor van de oorspronkelijke voorstellen van december 2021 inzake eigen middelen op basis van het emissiehandelssysteem (ETS) en het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM). Wanneer dit pakket nieuwe eigen middelen eenmaal is ingevoerd, zal het zorgen voor een toereikende langlopende financiering van de begroting en voor de terugbetaling van NextGenerationEU. Bij de wetgevingsbesprekingen over het eerste voorstel, ingediend in december 2021, is slechts weinig vooruitgang geboekt. Hoewel aanvankelijk pas tegen 2024 een tweede voorstel voor nieuwe eigen middelen hoefde te worden ingediend, heeft de Commissie besloten dit eerder te doen, zodat de lidstaten over alle informatie beschikken wanneer zij in het kader van de overeengekomen routekaart aan de onderhandelingen deelnemen. De Commissie verzoekt de lidstaten deze onderhandelingen te bespoedigen.

De grote druk op de overheidsfinanciën heeft onze gemeenschappelijke prioriteiten ook zichtbaarder en urgenter gemaakt. Er zal langere tijd fors moeten worden geïnvesteerd om een eerlijke groene en digitale transitie tot stand te brengen, de sociale en

⁴ COM(2023) 335 final.

⁵ COM(2023) 331-332-333 final.

economische veerkracht te vergroten, afhankelijkheid (met name van energie en kritieke grondstoffen) te verminderen en defensievermogens op te bouwen. Tegelijkertijd moeten de hoge overheidsschuldquotes op realistische, geleidelijke en duurzame wijze worden verlaagd. Na uitgebreid overleg met de lidstaten en relevante belanghebbenden heeft de Commissie in april 2023 wetgevingsvoorstellen aangenomen om het kader voor economische governance overeenkomstig de in november 2022 vastgestelde richtsnoeren aan te passen aan de veranderde economische omstandigheden⁶. De voorstellen zijn erop gericht de nationale verantwoordelijkheid en handhaving te versterken, de houdbaarheid van de schuldpositie te verbeteren en duurzame en inclusieve groei in alle lidstaten te bevorderen. De voorstellen worden nu op technisch niveau besproken, en de Commissie ziet uit naar een snelle afronding van het wetgevingsproces tegen eind 2023 (zoals ook vermeld in de conclusies van de Ecofin-Raad van maart 2023).

Ook het initiatief inzake de vaststelling van een kader voor een mogelijke nieuwe digitale euro⁷ is erop gericht de toekomst van ons financiële stelsel veilig te stellen. De digitale euro is bedoeld om het door de ECB uitgegeven centralebankgeld te moderniseren, zodat het in het digitale tijdperk als aanvulling op contanten kan fungeren. Het gaat vergezeld van een initiatief inzake eurobankbiljetten en -munten als wettig betaalmiddel⁸, dat zal helpen de rol van eurocontanten veilig te stellen en de consistentie met de digitale euro te waarborgen.

Tot slot besteedt de Eerste Kamer bijzondere aandacht aan de initiatieven die erop gericht zijn de Europeanen te beschermen, zowel wat hun gezondheid en veiligheid als wat hun democratische rechten betreft. Naar aanleiding van een voorstel van de Conferentie over de toekomst van Europa heeft de Commissie in een op 7 juni vastgestelde mededeling⁹ een brede aanpak van geestelijke gezondheid voorgesteld. De Commissie is voornemens een coherente, gecoördineerde aanpak van online en offline seksueel misbruik van kinderen mogelijk te maken, met inbegrip van preventieve acties en slachtofferhulp. In dat kader zal een beroep worden gedaan op professionals op het gebied van onder andere rechtshandhaving en justitie. Bovendien zou de herziening van het kader voor wijzigingen van vergunningen voor geneesmiddelen zowel de volksgezondheid als het bedrijfsleven ten goede komen, aangezien zij een verlaging van de administratieve lasten voor zowel bedrijven als geneesmiddelenbureaus zal inhouden.

Met name in de afgelopen jaren en in de context van de invasie van Oekraïne door Rusland groeit de bezorgdheid over het gevaar van desinformatiecampagnes voor onze democratieën en media. De Commissie heeft in het kader van het actieplan voor Europese democratie doortastende maatregelen genomen om vrije en eerlijke verkiezingen te bevorderen, de pluriformiteit van de media te waarborgen en desinformatie te bestrijden. Met het interinstitutionele ethiekorgaan van de EU, dat op 8 juni 2023 door de Commissie is voorgesteld¹⁰, zouden er gemeenschappelijke ethische

⁶ COM(2022) 583 final.

⁷ COM(2023) 369 final. COM(2023) 368 def.

⁸ COM(2023) 364 final.

⁹ COM(2023) 298 final.

¹⁰ COM(2023) 311 final.

gedragsnormen voor de leden en een formeel mechanisme voor coördinatie en gedachtewisseling over ethische vereisten tussen instellingen komen. De Commissie heeft in mei 2023 een aantal voorstellen inzake corruptiebestrijding ingediend die erop gericht zijn de preventie van corruptie beter te integreren in het ontwerp van het EU-beleid en de EU-programma's en de lidstaten te ondersteunen om krachtige beleidsmaatregelen en wetgeving op het gebied van corruptiebestrijding te formuleren.

Een voortdurende dialoog tussen de Commissie en de nationale parlementen is voor een bloeiende Europese democratie van vitaal belang. De Commissie ziet uit naar de adviezen van de Eerste Kamer over voornoemde onderwerpen en over elk ander belangwekkend initiatief, en naar de voortzetting van de politieke dialoog.

Hoogachtend,

Maroš Šefčovič
Vicevoorzitter

